

VIII ПЛЕНУМ ПРМТУ: КУРС НА ПОСИЛЕННЯ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ ТРАНСПОРТУ

«Профспілка завжди буде на передовій, захищаючи права кожного свого члена, адже наші люди — наша головна цінність».

21 листопада пройшов VIII Пленум Центральної Ради Профспілки робітників морського транспорту України. У рамках Пленуму підбиті підсумки діяльності ПРМТУ, обговорено ключові питання захисту трудових і соціальних прав працівників транспорту на національному рівні, а також надано рекомендації щодо вдосконалення колективно-договірної роботи на 2025 рік. Окрему увагу було приділено результатам інформаційної діяльності Профспілки за участі у профспілковому проєкті з ЗФ, який сприяв підвищенню обізнаності та рівня сприйняття членства у ПРМТУ.

Попри майже три роки життя у постійній небезпеці та тривогах, Профспілка продовжує працювати задля своїх спільчан. Про діяльність та досягнення ПРМТУ розповів Голова Профспілки Олег Григорюк: «Ми зібралися у важливий день для всієї України — День гідності та свободи. Українці продовжують доводити свою відданість демократичним цінностям та відстоювати ідеали свободи. Так само і Профспілка завжди стоїть на варті впевненості у завтрашньому дні своїх спільчан. Ми не припиняємо налагоджувати міжнародні зв'язки, формувати інклюзивний ринок праці для створення робочих місць та впевнено крокуємо у європейську спільноту, намагаючись себе заздалегідь інтегрувати у ці процеси. Ми робимо усе можливе, щоб наше законодавство стало

робочим інструментом для працівників морської галузі, наша молодь знала, що у будь-який час вона може розраховувати на підтримку. Перед нами ще багато завдань, і ми готові до нових викликів. Профспілка завжди буде на передовій, захищаючи права кожного свого члена, адже наші люди — наша головна цінність».

Також на заході виступила представниця Профспілки залізничників і транспортних будівельників України Олена Булавін, яка разом з делегацією ПРМТУ приймала участь у 46-му Конгресі ITF у Марракеші. Олена Булавін підкреслила важливість плідної співпраці з Профспілкою робітників морського транспорту України: «Від імені Профспілки залізничників і транспортних будівельників України хочу подякувати ПРМТУ та Благодійному фонду морського транспорту «МОТРАНС». Завдяки Фонду залізничники отримували неоціненну благодійну допомогу від ITF-ETF Solidarity Fund. Наша Профспілка має більш ніж тридцятирічну історію, але лише зараз ми виходимо на міжнародний рівень. І на цьому шляху ви стали для нас яскравим прикладом того, як можна об'єднувати тисячі людей й зусилля заради великої справи. Тож ми намагаємося переймати від вашої Профспілки досвід роботи, соціальних ініціатив та міжнародної співпраці, яку ми тільки починаємо. Наразі кожному українцю

нелегко працювати в умовах війни, але разом з іншими профспілками ми тримаємося пліч-о-пліч, щоб усі транспортники України могли мати гідні умови праці та соціальний захист. Єдність та солідарність профспілок є ключовими факторами у подоланні усіх викликів сьогодення».

Важливою частиною Пленуму стало питання захисту трудових та соціальних прав працівників транспорту на національному рівні. Радник Голови ПРМТУ Сергій Казанцев представив стратегію ПРМТУ щодо проєктів Національної транспортної стратегії України (НТСУ) до 2030 року та Операційного плану з її виконання на 2025-2027 роки. Пропозиції ПРМТУ підтримані Спільним представницьким органом профспілок на національному рівні.

Крім того, він розповів про реакцію ПРМТУ на проблему ЄДКІ для випускників морських академій. Так Профспілкою надіслано лист до Мінінфраструктури та Міністерства освіти і науки України з вимогами відкласти запровадження ЄДКІ як обов'язкової складової атестації здобувачів освіти для спеціальності «Морський та внутрішній водний транспорт» до завершення воєнного стану та протягом одного року після його припинення або скасування; та надати закладам морської освіти право самостійно визначати форму проведення атестації здобувачів освіти.

Профспілка постійно підкреслює, що основним інструментом захисту прав працівників є колективний договір. З метою більш активного використання цього інструменту помічник Голови ПРМТУ з колдоговірної роботи та охорони праці Любов Микитюк запропонувала рекомендації щодо включення до колективного договору певних положень, спрямованих на поліпшення умов праці для будь-яких категорій населення.

У рамках Пленуму заступник Голови ЧППОМ Еліна Караван підбила підсумки інформаційної роботи за участі в профспілковому проєкті з ЗФ. Завдяки міжнародному партнерству, ПРМТУ посилила стійкість до викликів, збільшила лідерський потенціал, продовжуючи успішно відстоювати трудові права своїх членів.

Молодіжна рада не зупиняє свою діяльність на жодну хвилину. Її голова Ірина Єріненко підкреслила: «Ми продовжуємо об'єднувати молодь, залучати їх до профспілкового життя, допомагаємо здобувати нові компе-

тентності та надихати на нові звершення. Активна діяльність з курсантами та студентами морських навчальних закладів, працівниками портів, морськими, обмін досвіду з міжнародними організаціями, взаємодія та налагодження партнерства є одними з основних напрямів нашої діяльності.

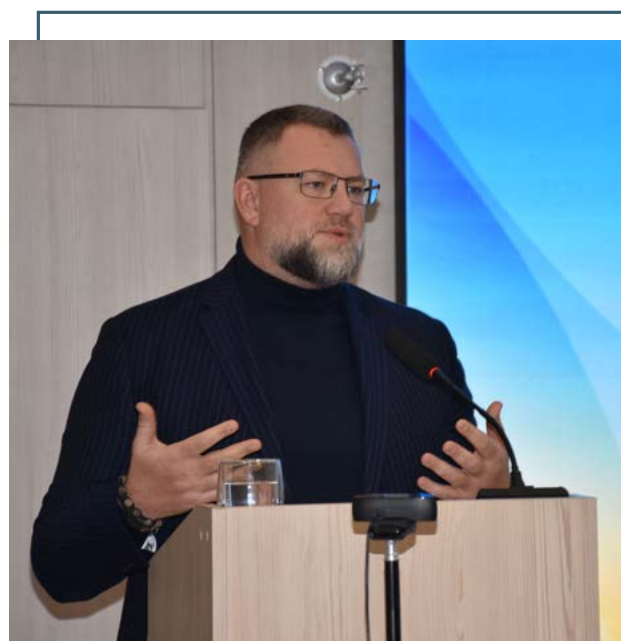
Молодь ПРМТУ брала участь у пленарних засіданнях Профспілки, у Молодіжній платформі The Lake of Knowledge, яка проходила у Варшаві, у І Чорноморському молодіжному форумі «Участь молоді у розбудові громади», була представлена на 46-му Конгресі ITF. Наші пріоритети зосереджені на активній освіті молоді, набутті нових навичок і компетенцій через співпрацю з морськими лідерами, обмін досвідом, підвищенні обізнаності про трудові права та побудові ефективних партнерських відносин. Попри виклики воєнного часу, ми продовжуємо будувати стійке ком'юніті. Ми сподіваємося на поглиблення співпраці з ITF, ETF та іншими глобальними морськими організаціями.

Але не менш важливою є діяльність молодих активістів на місцях, у своїх первинних профспілкових організаціях. Саме ці зустрічі дозволяють молоді поглибити своє розуміння важливості профспілкової діяльності та отримати чітке уявлення про їх можливості. Ми проводимо не лише інформаційно-просвітницьку діяльність серед молоді, але й створюємо умови для самореалізації та розвитку потенціалу. Разом ми продовжимо будувати сильну профспілкову спільноту. Ми щосекундно вдячні захисникам та захисницям України за наш захист та можливість невпинно рухатися вперед!»

Лише підсумовуючи весь пройдений шлях та споглядаючи у минуле, можна впевнено будувати плани та визначати пріоритети на майбутнє. Профспілка продовжує зміцнювати свої позиції як на національному, так і на міжнародному рівнях, впевнено готуючись до нових викликів у цьому році та будуючи фундамент для подальшої успішної роботи у 2025 році.

Про діяльність та досягнення ПРМТУ розповів Голова Профспілки Олег Григорюк:

«Ми зібралися у важливий день для всієї України — День гідності та свободи. Українці продовжують доводити свою відданість демократичним цінностям та відстоювати ідеали свободи. Так само і Профспілка завжди стоїть на варті впевненості у завтрашньому дні своїх спільчан. Ми не припиняємо налагоджувати міжнародні зв'язки, формувати інклюзивний ринок праці для створення робочих місць та впевнено крокуємо у європейську спільноту, намагаючись себе заздалегідь інтегрувати у ці процеси. Ми робимо усе можливе, щоб наше законодавство стало робочим інструментом для працівників морської галузі, наша молодь знала, що у будь-який час вона може розраховувати на підтримку. Перед нами ще багато завдань, і ми готові до нових викликів. Профспілка завжди буде на передовій, захищаючи права кожного свого члена, адже наші люди — наша головна цінність».

Лише підсумовуючи весь пройдений шлях та споглядаючи у минуле, можна впевнено будувати плани та визначати пріоритети на майбутнє. Профспілка продовжує зміцнювати свої позиції як на національному, так і на міжнародному рівнях, впевнено готуючись до нових викликів у цьому році та будуючи фундамент для подальшої успішної роботи у 2025 році.

ПРМТУ ТА МОП: СПІЛЬНА РОБОТА ЗАДЛЯ ГІДНОЇ ПРАЦІ В МОРСЬКІЙ ГАЛУЗІ

Під час робочого візиту до Києва Голова Профспілки робітників морського транспорту України Олег Григорюк провів зустріч з директоркою офісу Міжнародної організації праці в Україні Аїдою Ліндмайер, керівником проєкту Сергієм Савчуком та Каспером Едмондсом, керівником відділу видобувних галузей, енергетики та промисловості МОП.

Цей підрозділ зосереджується на питаннях сталого розвитку, екологічного захисту, підвищення соціальних стандартів та безпеки праці в ключових галузях економіки.

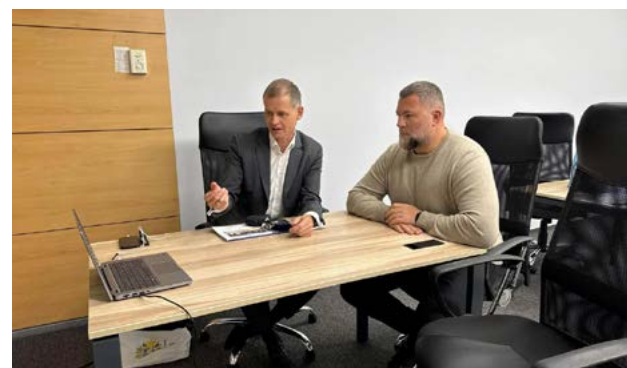
На зустрічі обговорювалися питання більш тісної співпраці, яка полягає в ініціативах, спрямованих на покращення умов праці українських працівників морської галузі, захист трудових прав та зміцнення ролі профспілок у забезпеченні безпеки та гідних умов праці.

2024 рік став роком змін та новим етапом роботи Міжнародної організації праці (МОП) в

Україні, а відтак, і партнерства МОП та ПРМТУ

Україна є членом МОП з 1954 року, а Бюро МОП для країн Центральної та Східної Європи почало працювати з Україною з 1996 року. Рішення Адміністративної ради МОП про відкриття у 2024 році Представництва у Києві є новою віхою у підтримці України та знаменує новий період посиленої співпраці між МОП та партнерами в Україні.

Нагадаємо, в травні цього року ПРМТУ приймала делегацію МОП на чолі з Аїдою Ліндмаєр в своєму офісі. Пройшли зустрічі з керівництвом ПРМТУ, з представниками Одеської обласної державної адміністрації, Адміністрації морських портів України, Національного університету «Одеська морська академія», деяких судновласних компаній, крíoінгових агентств, портів терміналів та навчальних центрів. Кожна зі сторін мала змогу поділитися досвідом роботи під час війни, а також дізнатись більше про процес організації діяльності представництва МОП в Україні.

НОВИЙ ЕТАП СПІВПРАЦІ

13 листопада відбулась робоча зустріч заступника Міністра розвитку громад та територій України Тимура Ткаченка з головою Федерації профспілок транспортників України (ФПТУ), лідером Профспілки залізничників і транспортних будівельників України (ЗАЛП) Олексієм Семерунем та першим заступником Голови ФПТУ, Головою Профспілки робітників морського транспорту України (ПРМТУ) Олегом Григорюком.

Федерація профспілок транспортників України має багаторічний досвід конструктивної співпраці з профільним міністерством. Під час зустрічі з новим керівництвом профспілкові лідери презентували діяльність ФПТУ та своїх профспілок, акцентувавши увагу на важливості продовження діалогу з Міністерством в інтересах транспортників.

«На національному рівні наша співпраця з Міністерством розвитку громад та територій України стала ще більш ефективною. Ми активно працюємо над актуалізацією Галузевої угоди, яку плануємо адаптувати до сучасних реалій і представити на узгоджен-

ня Міністерству та Федерації роботодавців транспорту України. Є повне взаєморозуміння та підтримка нашої принципової позиції щодо захисту прав працівників, підвищення заробітних плат і соціальних стандартів», — зауважив Голова ПРМТУ, Олег Григорюк.

Основною темою зустрічі стала Національна транспортна стратегія України.

Олексій Семерун підкреслив важливість пряму «Людський капітал» у плані реформ Ukraine Facility, а також згадав про необхідність повернення ПрАТ «Київ-Дніпровське МПЗТ» під управління Укрзалізниці.

Олег Григорюк наголосив на необхідності ратифікації Україною Зведеної конвенції Міжнародної організації праці про працю у морському судноплаванні (MLC, 2006): «Ще одним важливим напрямом для нас є просування MLC, 2006 року. Ми активно співпрацюємо з Міжнародною організацією праці, яка змінила формат взаємодії, створивши регіональний офіс під керівництвом Аїди Ліндмайер. Разом ми налагоджуємо нові контакти і ставимо за

мету якнайшвидшу ратифікацію конвенцій. Ми продовжуємо цю важливу роботу, спрямовану на покращення умов праці та захист працівників у галузі».

Тимур Ткаченко висловив підтримку морякам у цьому питанні та прийняв запрошення на майбутній круглий стіл ПРМТУ, присвячений MLC, 2006.

Заступник Міністра також підтвердив готовність Міністерства до співпраці з профспілками транспортників і погодився на регулярне проведення подібних зустрічей.

«Вдячний колегам за конструктив та чітку позицію у питанні захисту прав працівників транспортної галузі. Взаємодія з профспілками є надзвичайно важливою для забезпечення балансу інтересів та формування ефективних рішень, які враховують потреби працівників і галузі загалом.

Продовжуємо співпрацю у тісному діалозі для стійкого розвитку всієї транспортної інфраструктури України», — зазначив Тимур Ткаченко.

«На національному рівні наша співпраця з Міністерством розвитку громад та територій України стала ще більш ефективною. Ми активно працюємо над актуалізацією Галузевої угоди, яку плануємо адаптувати до сучасних реалій і представити на узгодження Міністерству та Федерації роботодавців транспорту України. Є повне взаєморозуміння та підтримка нашої принципової позиції щодо захисту прав працівників, підвищення заробітних плат і соціальних стандартів», — зауважив Голова ПРМТУ, Олег Григорюк.

СВІДОМИЙ ВИБІР: ПРМТУ ФОРМУЄ ЛІДЕРІВ ПРОФСПІЛКОВОГО РУХУ

Уже тривалий час Профспілка робітників морського транспорту України співпрацює з данською профспілкою 3F задля підвищення свідомого профспілкового членства. Розуміння переваг вступу в Профспілку, мотивація отримувати корисні знання, інформацію про діяльність ПРМТУ щодо захисту трудових та соціальних прав — одне із завдань лідерів первинних профспілкових організацій. У рамках такого напряму роботи постійно організовують навчання профспілкових тренерів для збільшення зв'язаних рішень почати свій шлях у Профспілці.

Голова Професійної спілки робітників морського транспорту України Олег Григорюк завжди залучає провідних фахівців, які допомагають втілювати усі поставлені цілі. «Ми розуміємо важливість практичних навичок та прагнемо постійно забезпечувати молоді доступ до нових знань. Ми дбаємо про безперервний розвиток нашої сильної спільноти, готової до викликів та до побудови успішного майбутнього країни висококваліфікованих фахівців. Лише разом ми зможемо досягти великих результатів і забезпечити ефективну реалізацію наших завдань», — підкреслює Олег Григорюк.

Осягнути знання щодо роботи з новими учасниками профспілкового руху, лідери ППО змогли завдяки тренінгу з міжнародною тренеркою з переговорів, фахівчиною з ораторського мистецтва, публічних виступів та ефективної комунікації Яніною Амеліч. Вона пояснила основні принципи ефективної праці в умовах війни та допомогла визначити основні типи мислення. Яніна Амеліч акцентувала на важливості адаптації до змін, розвитку стійкості та психологічної готовності до викликів, які ставить перед нами війна. Завдяки її порадам профспілкові лідери здобули нові інструменти для роботи з різними групами майбутніх членів, що дозволяє зміцнювати єдність спілчан, забезпечити активну участь кожного у реалізації

спільних завдань та поширювати провідні ідеї Профспілки.

Продовжуючи втілення місії свідомого вступу до ПРМТУ, представники первинних профспілкових організацій доєдналися до тренінгу для тренерів. У рамках тренінгу заступник Голови Чорноморської первинної профспілкової організації моряків Еліна Караван розповіла учасникам про зародження профспілкового руху у світі, про історію діяльності ПРМТУ та поділилася успішними кейсами солідарної допомоги робітникам морського транспорту.

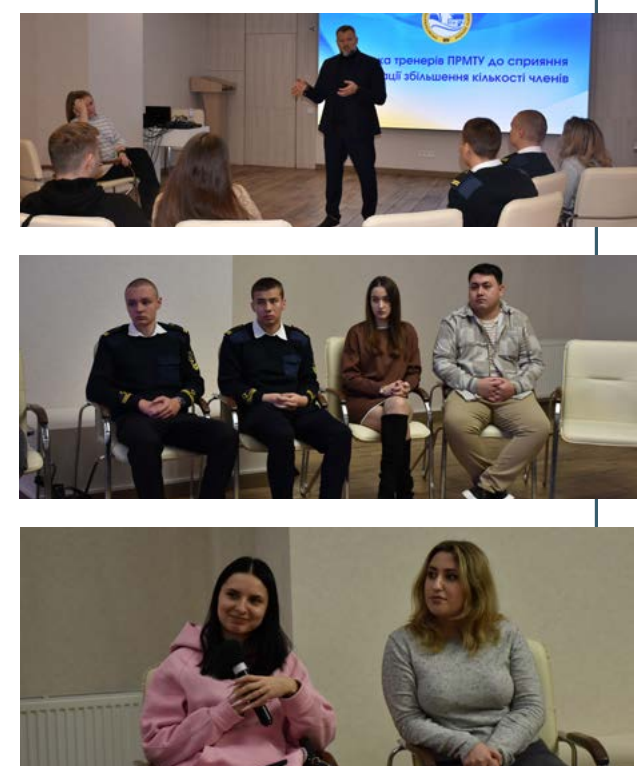
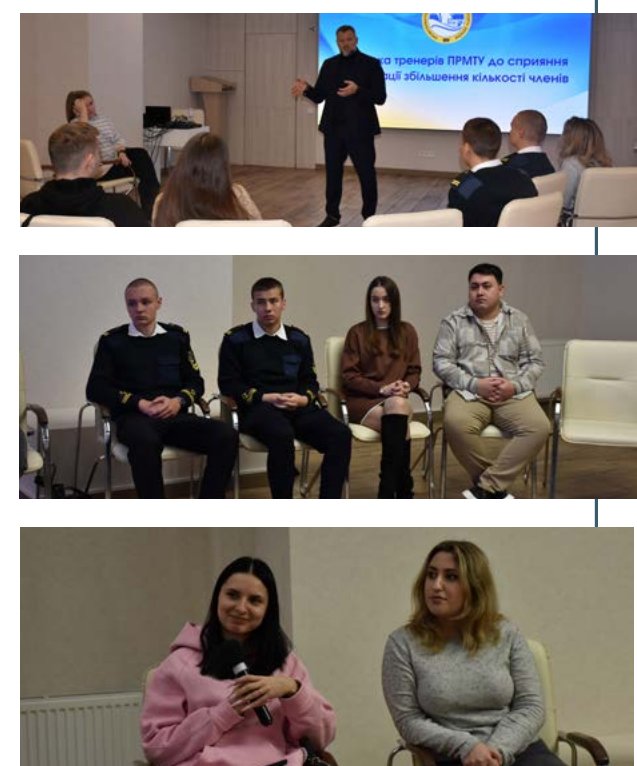
«Завдяки постійній роботі ПРМТУ щодо нашого вдосконалення ми розуміємо, як важливо бути частиною такої потужної організації, яка не тільки дбає про інтереси своїх членів, але й активно будує майбутнє для наступних поколінь. Впевнені, що ці знання стануть нашим міцним фундаментом для подальшого збільшення нашої профспілкової родини», — поділилася враженнями молодіжний актив ПРМТУ.

Особливою частиною тренінгу став перегляд біографічного бойовика-трилера, заснованого на реальних подіях — захопленні судна MAERSK ALABAMA у квітні 2009 року. Фільм розповідає історію капітана Річарда Філіпса, американського моряка торгового флоту, який був узятий у заручники сомалійськими піратами. Після перегляду молоді обговорили з Олегом Григорюком піратські напади, які, на жаль, все ще актуальні у нашому світі, тож фільм наочно продемонстрував наскільки необхідні постійні зусилля зі зміцнення безпеки на морі.

Профспілка робітників морського транспорту України завжди надає молодим лідерам необхідні інструменти для створення згуртованої та потужної профспілкової спільноти, здатної ефективно реагувати на сучасні виклики та сприяти побудові гідного майбутнього для країни.

Голова Професійної спілки робітників морського транспорту України Олег Григорюк завжди залучає провідних фахівців, які допомагають втілювати усі поставлені цілі. «Ми розуміємо важливість практичних навичок та прагнемо постійно забезпечувати молоді доступ до нових знань. Ми дбаємо про безперервний розвиток нашої сильної спільноти, готової до викликів та до побудови успішного майбутнього країни висококваліфікованих фахівців. Лише разом ми зможемо досягти великих результатів і забезпечити ефективну реалізацію наших завдань», — підкреслює Олег Григорюк.

«...Впевнені, що ці знання стануть нашим міцним фундаментом для подальшого збільшення нашої профспілкової родини», — поділилася враженнями молодіжний актив ПРМТУ.

МИКОЛАЇВСЬКІ ПОРТОВИКИ ОТРИМАЛИ ДОПОМОГУ ВІД ПРМТУ

У часи, коли випробування стають частиною повсякденності, Профспілка робітників морського транспорту України (ПРМТУ) залишається надійним плечем для своїх спілчан. Завдяки підтримці ITF-ETF Solidarity Fund миколаївські портовики отримали портативні зарядні пристрої, ліхтарики, продуктові набори та іншу важливу допомогу.

«Наші портовики — це люди, які продовжують працювати в умовах надзвичайних труднощів. Ми добре розуміємо, що такі речі, як зарядні пристрої чи продуктові набори, це не просто предмети першої необхідності, а й символи того, що про них пам'ятають, що вони не самі. Ми тримаємося разом», — підкреслив Голова ПРМТУ Олег Григорюк.

Для працівників ДП «Миколаївський морський торговельний порт» та Миколаївської філії ДП «Адміністрація морських портів України» ця допомога стала справжнім сигналом єдності та солідарності. «Коли я отримав цей набір, я відчув, що про нас пам'ятають і підтримують, — ділиться один з працівників порту. — Ця допомога дуже потрібна, вона не лише про речі, а про віру в краще і про те, що ми маємо міцну підтримку навіть у найтяжчі часи».

Олег Григорюк підкреслив важливість міжнародної підтримки як частини великої сили солідарності, яка об'єднує працівників морської галузі по всьому світу. «Підтримка від наших міжнародних партнерів, таких як ITF-ETF Solidarity Fund, є життєво важливою, — зазначив він. — Це нагадує нам про єдність професійних спільнот, які готові допомагати один одному в найтяжчі моменти. Ми не просто отримуємо матеріальну допомогу, ми відчуваємо, що частина глобальної спільноти з нами, і ця підтримка надихає та додає сил».

«Наші портовики — це люди, які продовжують працювати в умовах надзвичайних труднощів. Ми добре розуміємо, що такі речі, як зарядні пристрої чи продуктові набори, це не просто предмети першої необхідності, а й символи того, що про них пам'ятають, що вони не самі. Ми тримаємося разом», — підкреслив Голова ПРМТУ Олег Григорюк.

СИЛА ЄДНОСТІ: КОЛЕКТИВ ТОВ «ТІС-ЗЕРНО» ДЯКУЄ ЗА ПІДТРИМКУ У НАЙСКЛАДНІШІ ЧАСИ

Колектив ППО ТОВ «Тіс-Зерно» висловили подяку Профспілці, братам та сестрам Міжнародної та Європейської федерацій транспортників, які у ці буремні часи невтомно проявляють солідарність разом з усіма, хто цього потребує:

«Війна принесла випробування у нашу буденність, у наше життя, у нашу роботу. Втім наш вибір — вистояти, перемогти й відродитися. Але для цього нам потрібна стійкість духу — індивідуальна та колективна. Це те уміння, яке дозволить пройти крізь усі випробування війною, залишаючись людьми світла, правди й любові, зберігаючи, відновлюючи та плекаючи при цьому психічне здоров'я членів ПРМТУ, особистісну цілісність та зріст, наші соціальні зв'язки. Стійкість потребує плекання через постійне піклування та солідарність!»

І саме у підтримку цього, працівники ПРМТУ, знаходять неймовірну підтримку від міжнародної спільноти, знаходять можливість та допомагають кожному члену ПРМТУ, не припиняючи свою працю з перших днів війни.

31 жовтня 2024 року пройшла спільна нарада представників первинних профспілкових організацій ПРМТУ, яка відбулася в Одесі. Обговорювалися найважливіші питання — це праця портових робітників в умовах постійного ризику обстрілів критичної інфраструктури.

Члени ППО ТОВ «Тіс-Зерно» отримали, завдяки підтримки ПРМТУ та ITF-ETF Solidarity Fund, допомогу у вигляді 90 гуманітарних наборів, 5 сигнальних жилетів та велику травматичну аптечку від шведської профспілки TRANSPORT.

Колектив ППО ТОВ «Тіс-Зерно» висловив слова щирої вдячності ПРМТУ, ITF-ETF Solidarity Fund та шведській профспілці TRANSPORT за надану допомогу.

Надаючи допомогу в цей нелегкий для всіх нас час, ви даруєте не просто підтримку, а даєте надію, що разом ми подолаємо будь-які негаразди. Дуже приємно працювати з людьми, які вболівають за життя та здоров'я тих, хто потребує допомоги».

ДЕРЖПРАЦІ КОНСУЛЬТУЄ

Провідним завданням Держпраці є консультування, інформування та допомога всім учасникам трудових відносин дотримуватись норм законодавства.

Консультацію надає головний державний інспектор відділу з питань праці управління інспекційної діяльності в Одеській області Південного Міжрегіонального управління Державної служби з питань праці Наталія Ляшук.

РІВНІСТЬ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ У СВІТІ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Конституція України гарантує рівність чоловіків і жінок в усіх сферах суспільного життя, впродовж всього трудового життя працівника, особливо під час працевлаштування.

Законодавство забороняє будь-які привілеї чи обмеження, особливо за ознаками статі.

Рівність прав жінок і чоловіків досягається шляхом надання всіх рівних можливостей для працевлаштування та винагороди за цю роботу. Крім того, держава створює умови, за допомогою яких громадяни можуть повністю реалізувати свої права на працю та мати рівні можливості вибору професії та типу роботи, яку вони бажають виконувати.

На національному рівні, на додаток до зобов'язання щодо рівності, закріпленого у Конституції, існують Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» і Державна програма з утвердження гендерної рівності в українському суспільстві на період до 2010 року.

У розвиток цієї програми були розроблені регіональні програми, процес виконання котрих триває.

У Кодексі законів про працю України також закріплено принцип рівності трудових прав жінок і чоловіків. Так, статтями 21 и 22 КЗпП України встановлено, що держава забезпечує рівність трудових прав усіх громадян незалежно від статі. Не допускається будь-яке пряме або непряме обмеження прав чи встановлення прямих або непрямих переваг під час укладення, зміни, припинення трудового договору залежно від статі. Тим не менш, гендерна дискримінація та гендерна нерівність у світі праці залишаються, причиною чому — стійкі гендерні стереотипи, відсутність рівних можливостей та сильніша вразливість жінок до численних форм дискримінації, котрі спостерігаються здебільшого у доступі до зайнятості, професійному зростанні та оплаті праці.

В Україні жінки надмірно представлені у легкій промисловості, харчовій промисловості, охороні здоров'я, туризмі та сфері соціальних послуг, причому зазвичай це характерно для низькокваліфікованих професій та професій загального обслуговування. Ці проблеми загострюються воєнним станом, що призводить до втрати робочих місць і погіршення умов зайнятості.

Відповідно до трудового законодавства, роботодавці зобов'язані гарантувати рівність прав та можливостей для всіх працівників, незалежно від статі при працевлаштуванні, підвищенні кваліфікації, просуванні по роботі тощо. Крім того, роботодавці повинні забезпечити жінкам та чоловікам можливість суміщення роботи із сімейними обов'язками, забезпечення їм рівних умов оплати праці при одна-

ковій кваліфікації праці та однакових умовах праці, зробити все можливе для створення безпечних та здорових умов праці, створення робочих місць та запобігання сексуальним домаганням.

Роботодавцям забороняється наявність в рекламних оголошеннях про вакансії пропонувати роботу лише жінкам або лише чоловікам (виняток становлять специфічні роботи, які доступні виключно особам певної статі), висувати інші вимоги, надаючи перевагу одній зі статей, вимагати від осіб, які приймаються на роботу, інформацію про їхнє особисте життя, плани щодо народження дітей тощо.

Слід зазначити, що роботодавці можуть впроваджувати заходи, для реалізації рівних прав між жінками й чоловіками, гарантованих Конституцією та законами України, встановлюючи принцип гендерної рівності та забороняючи дискримінацію за ознакою статі.

Законодавство також містить такі норми, які закріплюють пільги та гарантії для жінок, пов'язані з їхньою біологічною природою, зокрема репродуктивною функцією жіночого організму.

Для досягнення повної рівності жінок і чоловіків у світі праці в Україні необхідно продовжувати працювати над зменшенням гендерних нерівностей, створенням більш рівних умов для розвитку кар'єри та забезпеченням балансу між роботою та сімейним життям. Це важлива передумова для створення справедливого та процвітаючого суспільства, де кожна людина має можливість реалізувати свій потенціал незалежно від статі.

ПРОФІЛАКТИКА ВІЛ/СНІДУ НА РОБОЧИХ МІСЦЯХ

Інформаційні та просвітницькі програми на підприємствах є важливим засобом боротьби з поширенням епідемії та розвитку більш терпимого ставлення до ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД працівників. Ефективне просвітництво допомагає навчити працівників захищати себе від ВІЛ-інфекції.

Одним із найефективніших методів запобігання поширенню ВІЛ/СНІДу є системна профілактична робота.

Роботодавці, працівники та профспілкові організації повинні дотримуватися національного законодавства та практики при веденні переговорів щодо умов зайнятості з урахуванням питань, пов'язаних із ВІЛ/СНІДом.

Вони також повинні переконатися, що положення про захист, політику та профілактику ВІЛ/СНІДу є частиною генеральної та галузевої угоди та колективних договорів.

Політика з профілактики та протидії ВІЛ/СНІДу повинна пропонувати основу для здійснення на виробництві постійних практичних заходів; містити стандарти поведінки для всіх працівників, приділяючи особливу увагу проблемам стигми та дискримінації; інформувати всіх працівників про доступну допомогу для них та/або їхніх родин, інших членів громади, а також про шляхи її отримання; інструктувати керівників і менеджерів щодо боротьби з ВІЛ/СНІДом у їхніх підрозділах; формувати основу колективних трудових угод та/або забезпечувати узгодженість із ними; створювати базу для програм профілактичної освіти у сфері ВІЛ/СНІДу, охорони здоров'я, підтримки; гарантувати конфіденційність інформації про працівників.

Політика з профілактики та протидії ВІЛ/СНІДу також повинна створювати основу для постійних практичних заходів на виробництві; встановлювати стандарти поведінки для всіх працівників, приділяючи особливу увагу дискримінації та стигмі; інформувати всіх про допомогу, доступну для них, для родини та інших членів громади, а також про те, як її отримати; навчати керівників і менеджерів, як боротися з ВІЛ/СНІД; створювати основу для програми профілактики ВІЛ/СНІДу, охорони здоров'я та підтримки; забезпечувати узгодженість колективних трудових угод і охороняти конфіденційність даних працівників.

Профілактика і підтримка на виробництві є важливою частиною реагування організації на

ВІЛ/СНІД. Ефективні програми включають різноманітні постійні заходи.

Програма ВІЛ/СНІДу також містить багато інших компонентів. Але основними з них є заходи профілактики, догляду та підтримки.

Дискримінація та стигма щодо ВІЛ/СНІДу у суспільстві, особливо на робочому місці, порушують права та гідність людей, які живуть з ВІЛ/СНІД. Це також позбавляє людей, які ще не знають про ВІЛ/СНІД, доступу до послуг, які вони можуть отримати, щоб запобігти, пройти тестування та залікуватися.

Дискримінаційна практика щодо ВІЛ/СНІДу у сфері праці з боку роботодавців, працівників і клієнтів може посилювати труднощі з пошуком або збереженням роботи. Таким чином, громадяни такого типу часто опиняться в неформальній економіці.

Дискримінація у сфері праці у зв'язку з ВІЛ/СНІД може включати відмову в укладанні або подовженні трудового договору, вимоги щодо проходження тестування на ВІЛ під час працевлаштування, переведення на іншу роботу та обов'язкове тестування на ВІЛ для працівників під час первинного чи періодичного медичного огляду.

З метою запобігання розширенню ВІЛ необхідно вживати заходи стосовно заохочення співробітників проходити тестування на ВІЛ самостійно. Тестування на ВІЛ має бути добровільним.

Профілактичні дії на робочому місці покращують робоче середовище, знижують рівень стигматизації. Це, у свою чергу, призводить до зменшення рівня поширення ВІЛ та туберкульозу, а також до збільшення звернень за послугами діагностики, лікування та підтримки.

Політика щодо недискримінації стосовно ВІЛ і СНІД може бути включена до загальної політики, програми підтримки здоров'я працівників, політики щодо недискримінації та гендерної рівності, або може бути включена як окрема політика щодо недискримінації у зв'язку з ВІЛ-статусом людини. Це також може бути включено як окрема політика щодо недискримінації у зв'язку з ВІЛ.

Політика щодо ВІЛ на робочому місці — це заява про прихильність, що зобов'язує впровадженню заходів з ВІЛ на робочих місцях в правових рамках, забезпечуючи недискримінацію, гарантуючи конфіденційність ВІЛ-статусу та полегшуючи доступ до послуг з профілактики, тестування та лікування ВІЛ.

Політика з профілактики та протидії ВІЛ/СНІДу повинна пропонувати основу для здійснення на виробництві постійних практичних заходів; містити стандарти поведінки для всіх працівників, приділяючи особливу увагу проблемам стигми та дискримінації; інформувати всіх працівників про доступну допомогу для них та/або їхніх родин, інших членів громади, а також про шляхи її отримання; інструктувати керівників і менеджерів щодо боротьби з ВІЛ/СНІДом у їхніх підрозділах; формувати основу колективних трудових угод та/або забезпечувати узгодженість із ними; створювати базу для програм профілактичної освіти у сфері ВІЛ/СНІДу, охорони здоров'я, підтримки; гарантувати конфіденційність інформації про працівників.

Дискримінація у сфері праці у зв'язку з ВІЛ/СНІД може включати відмову в укладанні або подовженні трудового договору, вимоги щодо проходження тестування на ВІЛ під час працевлаштування, переведення на іншу роботу та обов'язкове тестування на ВІЛ для працівників під час первинного чи періодичного медичного огляду.

РЕЗУЛЬТАТИ ВСТУПНОЇ КАМПАНІЇ 2024: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ КУРСАНТІВ З ПРМТУ

Уже більше 20-ти років Професійна спілка робітників морського транспорту України розвиває покоління молодих спеціалістів морського сектору, допомагає здобувати унікальні знання та навички, які необхідні для досягнення успіху на тлі постійних викликів сьогодення. Враховуючи всю необхідність формування впевненого, стійкого та сильного молодіжного руху, у морських навчальних закладах діють організаційні ланки ПРМТУ, де профспілкові лідери дбають про залучення нових ідейних поглядів до лав профспілки.

У рамках роботи VIII Пленуму Центральної Ради ПРМТУ представники первинних профспілкових організацій морських навчальних закладів розповіли про досягнення, виклики та результати роботи в період вступної кампанії 2024.

Лідери ППО продовжують знайомити курсантів з перспективами та можливостями, які надає Профспілка. Завдяки постійній участі представництва первинних профспілкових організацій на днях відкритих дверей закладів освіти абітурієнти ще до вступу розуміють цінність підтримки ПРМТУ, яка завжди готова допомогти у реалізації неосяжних цілей та ідей. Більшість первинок особливу увагу приділяють соціальним мережам, які стають основними каналами зв'язку з курсантами. Реальна комунікація також присутня у роботі з курсантами-членами ППО, які мають змогу брати участь у вебінарах, семінарах, тренінгах, панельних дискусіях та форумах. Суттєвою мотивацією до поповнення профспілкової родини для курсантів стають курси англійської мови, адже Профспілка турбується про кар'єрне зростання молодих спеціалістів.

Профспілка робітників морського транспорту України продовжує об'єднувати молодих фахівців. За результатами вступної кампанії 2024 року значна частина першокурсників морських навчальних закладів обрала шлях співпраці з Профспілкою робітників морського транспорту України:

92%	Відокремлений структурний підрозділ «Морський фаховий коледж Херсонської державної морської академії»
78%	Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія»
64%	Заклад професійної освіти «Дунайська професійна освіта»
33%	Професійно-морський лицей Херсонської державної морської академії
31 %	Херсонська державна морська академія
29 %	Національний університет «Одеська морська академія»
6%	Одеський національний морський університет

Попри значний прогрес у залученні молоді до профспілкової діяльності, формування активної та згуртованої спільноти залишається складним завданням.

Профспілка робітників морського транспорту України продовжує працювати над удосконаленням механізмів комунікації, розширенням спектра можливостей для курсантів та створенням умов, які сприяють професійному та профспілковому зростанню. Зміцнення профспілкової родини — це шлях до формування сильного та стабільного майбутнього морської галузі.

МАЙБУТНЄ ЗА МОЛОДДЮ: ПРМТУ ПІДТРИМУЄ НОВЕ ПОКОЛІННЯ МОРСЬКИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

У період мінливих викликів молодь стрімко прокладає шлях до успішного майбутнього своїми сміливими ідеями, палким бажанням та рішучістю. Молоде покоління не боїться приймати виклики часу та готове до постійного самовдосконалення не лише заради побудови кар'єри та досягнення власних цілей, а й заради розвитку України, яка активно інтегрується в ЄС. Сучасна молодь потребує не лише підтримки своїх ідей, а й конкретних можливостей для реалізації задуманого, які надає Профспілка робітників морського транспорту України. Профспілка — це про активні дії і безпосередню участь у просуванні молодіжного руху, який продовжує боротися за світ з повною гарантією працевлаштування, стабільної зайнятості та безпеки на роботі.

Олег Григорюк, Голова ПРМТУ, морський амбасадор доброї волі ІМО в Україні, постійно підкреслює важливість членства молоді в профспілці: «Роль молоді у профспілковому русі є надзвичайно важливою. Молоді працівники мають усвідомити, що саме через профспілки вони можуть ефективно захищати свої права та добиватися кращих умов праці. Але так само і ми, профспілкові лідери, робимо усе можливе, створюючи умови для їхньої участі й розвитку. Тільки об'єднавши зусилля, ми зможемо створити сильні й дієві профспілки, які відповідатимуть на виклики сьогодення

та закладатимуть основу для кращого майбутнього. Спільна боротьба за права працівників потребує єдності поколінь, тож ми переконані, що профспілкова молодь здатна значно прискорити процес змін».

Профспілка з перших кроків рухається разом з курсантами до процвітання морської галузі. Так, ПРМТУ уже багато років проводить щотижневі інформаційні зустрічі з молоддю. Можливість краще ознайомитися з роботою ПРМТУ та усвідомити, що Профспілка — це гарантія постійного розвитку та самовдосконалення мали курсанти Навчально-наукового інституту морського права та менеджменту Національного університету «Одеська морська академія», Чорноморського морського фахового коледжу Одеського національного морського університету та Дунайського інституту НУ «ОМА». У ході зустрічі курсанти зацікавилися проектом з підвищення рівня володіння англійською мовою, що підкреслює одну з визначних рис молодого покоління — постійне прагнення до вдосконалення. Профспілка завжди дбає про важливу складову навчання — практичні навички. Нова хвиля спеціалістів також змогла побувати на борту судна та спустити рятувальні шлюпки за допомогою тренажерів віртуальної реальності OMS VR.

Незважаючи на те, що вже третій рік українські діти змушені здобувати знання у бомбосховищах і підвалах, а також шукати можливість навчатися під час постійних відключень електроенергії, молоді спеціалісти морської галузі не втрачають прагнення до розвитку. Навіть у таких складних умовах вони продовжують освітній процес. Дух і рішучість молоді України не згасають. Профспілка не припиняє підтримувати цей настрій, долаючи всі труднощі життя під час війни.

«Зустрічі з представниками Профспілки надихають на активну участь у житті морської галузі, допомагають глибше усвідомити свою роль у професійному середовищі та додають впевненості у власних силах. Завдяки ПРМТУ ми сміливо можемо споглядати на майбутнє, знаючи, що нас обов'язково підтримають, незалежно від обставин та викликів», — діляться враженнями курсанти.

Профспілка робітників морського транспорту України вкотре підтверджує свою відданість справі розвитку та підтримки молодого покоління морських спеціалістів. ПРМТУ створює умови для розвитку лідерських якостей, професійного росту та соціальної відповідальності. Об'єднавши досвід старших поколінь і енергію молодих, Профспілка створює потужну основу для сталого розвитку морської галузі України.

Олег Григорюк, Голова ПРМТУ, морський амбасадор доброї волі ІМО в Україні, постійно підкреслює важливість членства молоді в профспілці: «Роль молоді у профспілковому русі є надзвичайно важливою. Молоді працівники мають усвідомити, що саме через профспілки вони можуть ефективно захищати свої права та добиватися кращих умов праці. Але так само і ми, профспілкові лідери, робимо усе можливе, створюючи умови для їхньої участі й розвитку. Тільки об'єднавши зусилля, ми зможемо створити сильні й дієві профспілки, які відповідатимуть на виклики сьогодення та закладатимуть основу для кращого майбутнього. Спільна боротьба за права працівників потребує єдності поколінь, тож ми переконані, що профспілкова молодь здатна значно прискорити процес змін».

ЯК ГОВОРИТИ З ГЕРОЯМИ: ПОРАДИ ВІД ПСИХОЛОГА ДЛЯ ПІДТРИМКИ ВІЙСЬКОВИХ У ЦИВІЛЬНОМУ ЖИТТІ

Війна змінює не лише долі, а й внутрішній світ людей, які пройшли через бойові дії. Вони повертаються до нас із новими викликами, емоціями та досвідом, що нерідко важко зрозуміти без відповідної підготовки. Щоб військові могли інтегруватися у цивільне життя з комфортом, суспільство має створити для них безпечний простір і показати, що вони не самі у своєму шляху. Наш обов'язок — не тільки висловлювати подяку, а й дбати про їхню подальшу адаптацію, їхнє повернення в мирне життя після страшних воєнних реалій.

Молодіжна рада ПРМТУ разом з морським амбасадором доброї волі ІМО в Україні, Олегом Григорюком, у співпраці з Veterans HUB ODESA організували зустріч з психологинею Оленою Шитко на тему «Зміцнюючи зв'язок. Етика спілкування з військовими». Учасники отримали знання та навички, які допоможуть підтримати військових в адаптації до цивільного життя. Психологиня Олена Шитко відповіла на численні запитання, що хвилюють багатьох: як правильно спілкуватися з військовими, яких фраз і дій слід уникати.

Олена, практикуючий психолог, поділилася важливими порадами, як правильно будувати комунікацію з тими, хто захищає нашу свободу, та підтримувати їх у повсякденному житті.

Що ВАРТО ЗНАТИ: СПИСОК «СТОП-ДІЙ»

Люди з бойовим досвідом можуть мати підвищену чутливість до певних дій, які ззовні здаються невинними. Щоб уникнути непорозуміння чи дискомфорту, дотримуйтеся таких рекомендацій:

	Не торкайтеся тіла чи обіймайте без дозволу. Фізичний контакт має бути лише за згоди.		Не чіпайте особисті речі без дозволу. Це може бути сприйнято як вторгнення в особистий простір.
	Не стійте позаду людини. Це може викликати відчуття тривоги.		Не підвищуйте голос без необхідності. Агресивний тон може бути тригером для стресової реакції.
	Уникайте різких рухів та несподіваних дій. Це може злякати або викликати захисну реакцію.		Не питайте про бойовий досвід. Діліться своїми емоціями, але не наполягайте на розповідях з боку військового.
	Не змушуйте до спілкування. Дозвольте людині самій визначити, коли і що вона хоче обговорити.		Дотримуйтеся обіцянок і будьте пунктуальними. Для військових це важливий прояв поваги.

Як ЗБЕРІГАТИ ЕТИКУ СПІЛКУВАННЯ

Повага та толерантність — основа будь-якої взаємодії, особливо з людьми, які мають бойовий досвід. Дотримуйтеся таких принципів:

	Спілкуйтеся з терпінням і щирістю.		Не перебивайте людину, коли вона висловлює свої думки.
	Уникайте шаблонних фраз чи недоречних жартів.		Говоріть про сьогодення, адже надмірна героїзація чи акцент на минулому можуть викликати напруження.
	Підтримуйте довірливі стосунки, зберігаючи сказане в конфіденційності.		Поважайте особисті межі: якщо людина не готова до розмови, не наполягайте.
	Проявляйте емпатію: часом просте «Як ти?» або «Що я можу зробити для тебе?» має величезне значення.		

Цей захід — це ще один крок до створення турботливого суспільства, де військові відчуватимуть не лише вдячність, а й справжню підтримку. Тільки разом ми зможемо допомогти їм знайти новий баланс у житті після фронту.

«ЗМІНЮВАТИ СВІТ— ЦЕ ТЕ, ЩО МАЄ РОБИТИ МОЛОДЬ»

Молодь та її роль у розвитку морської галузі — один з важливих напрямів Профспілки робітників морського транспорту України. Тому ПРМТУ залучає до молодіжного профспілкового руху нові ідейні погляди необмежені традиційними рамками мислення.

Представники ПРМТУ продовжують активно інтегрувати молодь у різні процеси. Одним з яскравих прикладів розвитку цієї діяльності є Валентина Крутієнко, провідний фахівець відділу контролю та управління активами державного підприємства «Миколаївський морський торговельний порт». Хоча за фахом Валентина інженер-земле-впорядник, це не завадило їй знайти своє місце у сфері морського транспорту. Пройшовши шлях від звичайного фахівця до активної учасниці профспілкової діяльності, Валентина неодноразово мала можливість переконатися в тому, яку важливу роль відіграє Профспілка. У нашому інтерв'ю Крутієнко Валентина поділилася своїм досвідом роботи, розповіла про підтримку, яку надає Профспілка, а також висловила свої думки щодо активності молоді у сучасних процесах морської галузі.

Leadership Camp. Яким чином участь у цьому заході допомогла тобі знайти нові погляди на своє життя та роботу? Які моменти запам'яталися найбільше?

- Молодіжна рада Професійної спілки робітників морського транспорту України відіграє важливу роль у розвитку лідерських якостей серед молоді. Як член цієї ради, я мала нагоду взяти участь у MTWTU Summer Leadership Camp та отримати цей цінний досвід. Особливо цінним було те, що я отримала можливість поспілкуватися з американським доктором філософії Геррі Мак-Денієлом, чого навряд чи могла б досягти в іншому контексті.

Цей місяць був неймовірно насичений і став справжнім джерелом психологічного та морального спокою, який зараз на вагу золота. Ми виконували домашні завдання, які змусили мене поглянути на своє життя під новим кутом і відкинути те, що більше не має значення. Крім того, запам'яталися антистрес-тренінги під час пленумів та форумів.

- Як давно ти вже працюєш у порту?

- Свій «портовий шлях» почала у 2017 році та це цікавий досвід. Нові знання, нові навички, новий погляд на, здавалось би, такі знайомі речі.

- Як змінилося твоє сприйняття профспілки з часу початку роботи у порту?

- Завдяки ПРМТУ, я зрозуміла, що профспілка це не просто «забирають гроші з зарплатні», а щось класне і круте. Зараз я б сказала, що відбулося своєрідне переорієнтування на допомогу більше: моральну, матеріальну, фізичну. Добре, що 21 століття подарувало нам online формат спілкування і є змога брати участь у заходах такого формату від ПРМТУ.

- Молодіжна рада ПРМТУ постійно сприяє розвитку лідерства в морській галузі, створюючи різноманітні заходи. Так, було проведено серію вебінарів MTWTU Summer

- Які ще заходи тобі вдалося відвідати у якості представника Молодіжної ради ПРМТУ?

- У вересні цього року була на форумі атомників. Зібралось понад 120 молодих потужних профспілковців. Обговорювали важливі питання підтримки енергетики, майбутні кроки у підтримці запальної молоді, яка вміє і бажає працювати. Такі заходи є прикладом того, як ми можемо безпосередньо впливати на розвиток України, адже ми готові ставати краще та змінювати себе і цей світ.

- Які виклики, на твою думку, стоять перед морською індустрією, і як Профспілка допомагає впоратися з ними?

- Морська галузь наразі здатна швидко адаптуватися до сучасних викликів та тенденцій. Профспілка робітників морського транспорту України має підтримку численних міжнародних партнерів, які активно допомагають нам у складних ситуаціях. Їх-

ня підтримка проявляється через надання продуктивних та гігієнічних наборів, забезпечення усім необхідним. Тож, коли з перших місяців війни в Миколаєві було зруйновано водозабір і не було питної води, в одному з пакетів допомоги для нас були фільтри для води. Дуже актуально для Миколаєва. І дуже приємно, що Профспілка враховує потреби та проблеми які є.

- Як ти оцінюєш роль молоді в зміні сучасного суспільства?

- Змінювати світ — це те, що має робити молодь. Проблеми, з якими стикається сучасне суспільство, такі як війна, зміна клімату, нерівність, соціальна несправедливість та технологічні зміни, потребують нових підходів і рішень. Молодь має потенціал розвивати нові шляхи для вирішення цих викликів. Старі правила зараз уже не дуже працюють і дають не великий результат. Маємо бути більш об'єднані, ділитись гарними надбаннями та шляхами вирішення проблем, ставати на захист один одного, бо разом — ми сила.

ЗМІНЮВАТИ СВІТ — ЦЕ ТЕ, ЩО МАЄ РОБИТИ МОЛОДЬ. ПРОБЛЕМИ, З ЯКИМИ СТИКАЄТЬСЯ СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО, ТАКІ ЯК ВІЙНА, ЗМІНА КЛІМАТУ, НЕРІВНІСТЬ, СОЦІАЛЬНА НЕСПРАВЕДЛИВІСТЬ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ЗМІНИ, ПОТРЕБУЮТЬ НОВИХ ПІДХОДІВ І РІШЕНЬ. МОЛОДЬ МАЄ ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИВАТИ НОВІ ШЛЯХИ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ЦИХ ВИКЛИКІВ. СТАРІ ПРАВИЛА ЗАРАЗ УЖЕ НЕ ДУЖЕ ПРАЦЮЮТЬ І ДАЮТЬ НЕ ВЕЛИКИЙ РЕЗУЛЬТАТ.

Завдяки ПРМТУ, я зрозуміла, що профспілка це не просто «забирають гроші з зарплатні», а щось класне і круте. Зараз я б сказала, що відбулося своєрідне переорієнтування на допомогу більше: моральну, матеріальну, фізичну.

СПІЛЬНА ІНІЦІАТИВА ДЛЯ ПІДТРИМКИ МАЙБУТНЬОГО ПОКОЛІННЯ

Молоде покоління залишається пріоритетною складовою розвитку України. Так, у місті Одеса відбулося підписання Меморандуму про співпрацю між Громадською організацією «ПЛАТФОРМА КОНСОЛІДАЦІЇ ЖІНОК», Херсонською державною морською академією та Первинною профспілковою організацією академії. Метою цієї співпраці є реалізація спільних ініціатив у рамках проекту «Підтримка дітей та молоді фаза II», який спрямований на створення безпечного, підтримуючого середовища для дітей та молоді з акцентом на психосоціальну підтримку, соціальну адаптацію та інтеграцію.

У рамках співпраці будуть організовані тренінги, арт-терапії, психологічні консультації, уроки англійської мови, дебатна школа та інші освітні й соціальні активності. Це допоможе дітям та молоді не тільки інтегруватися в суспільство, а й розвивати свої навички, зміцнювати самовпевненість і досягати нових висот.

Лише спільними зусиллями можна відкрити перед молодим поколінням безліч можливостей для розвитку, самореалізації та досягнення амбітних цілей.

«ХЕРСОН – ЛЮДИ, ЯК СТРУНИ»: НЕЗЛАМНИЙ ДУХ І КУЛЬТУРНА ЄДНІСТЬ

Представники студентського самоврядування Херсонської державної морської академії взяли участь у культурно-мистецькому заході «Херсон — люди, як струни», організованому Херсонською обласною військовою адміністрацією. Подія відбулася в Національному культурному центрі «Український дім» у Києві та була присвячена другій річниці звільнення правобережної Херсонщини.

Захід привернув увагу до життя людей в умовах війни, їхніх переживань і незламного духу. Учасники підкреслили силу єдності громади навіть у найскладніші часи.

Гостей зустрічали з традиційним короваєм — символом гостинності та підтримки. Одним із центральних моментів став «Рушник єдності» довжиною 700 метрів, що з'єднав береги Херсонщини через Антоновський міст. Цей рушник потрапив до «Книги рекордів України» як символ стійкості регіону.

Особливо студентів зворушила «Арфа пам'яті» — музичний інструмент із фотографіями загиблих працівників культури Херсонщини та героїв громадянського спротиву. Ще однією важливою локацією стала «Херсонщина вишивана» — унікальний арт-об'єкт із 48 вишитих рушників, що символізували громади регіону.

Захід «Херсон — люди, як струни» став важливою подією, яка не лише демонструє культурне багатство регіону, але й наголошує на непохитності українського духу в умовах війни.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ ТА МОВИ В ХДМА

Щорічно в Україні відзначають День української писемності та мови. Це свято є важливим для збереження культурної спадщини та історичної пам'яті нашого народу. День писемності та мови об'єднує не лише філологів чи літературознавців, але й усіх українців, адже мова є основою національної ідентичності. Її захист і розвиток — це внесок у наше майбутнє.

Традиційно до цього дня в ХДМА організовують різноманітні заходи. Зокрема, викладачі кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та інноваційної педагогіки ХДМА провели студентську дискусію «Іншомовна лексика в українській мові: модна тенденція чи необхідність?» Докторка педагогічних наук, професорка Інна Нагрибельна обговорила разом зі студентами факультету судноводіння еволюцію української лексики, її семантичні особливості та роль іншомовних слів.

Сучасна молодь має не лише знати про витоки нашої мови, але й спонукати до її розвитку та підтримки серед усіх наступних поколінь.

